

**Gemeente
Amsterdam**

**Economisch herstel- en
investeringsplan Amsterdam,
2021-2024**

Versterken en vernieuwen

Amsterdam is altijd een open, gastvrije en vooruitstrevende stad geweest. Dat zit in het DNA van de stad verankerd. De huidige Covid-crisis raakt ons daarom recht in het hart. Maar Amsterdam is ook veerkrachtig. En één ding staat als een paal boven water: we willen een open, internationale, innovatieve en aantrekkelijke stad blijven, ook in het (post-)Covid tijdperk.

Al enkele jaren zetten we in op economische structuurversterking met actieprogramma's in 'nieuwe' sectoren als life sciences en health, digitale start-ups en circulaire economie. Het maakt dat we een knooppunt zijn in de metropoolregio Amsterdam en daarbuiten op die terreinen die de komende decennia de economische agenda zullen bepalen. De komende jaren zetten we verder in op het versterken van de economische veerkracht van de stad, het aanjagen van vernieuwing in duurzame groeisectoren en het vergroten van waardevolle werkgelegenheid. Dit plan geeft daar invulling aan.

1 Samenvatting

De impact van de COVID pandemie op de Amsterdamse economie is buitengewoon groot. Op dit moment is het alle hens aan dek om de economische schok op te vangen. Tegelijkertijd zullen we nu ook moeten werken aan vernieuwing en versterking van het economisch herstel op de lange termijn.

De mogelijkheden voor de gemeente om de gevolgen van de huidige crisis op de Amsterdamse economie te beïnvloeden zijn bescheiden. De belangrijkste aanknopingspunten voor herstel liggen in het versnellen en (in de tijd) naar voren halen van investeringen die ten doel hebben de economische structuur in brede zin te versterken. Daar zetten we met dit plan op in. Waar mogelijk doen we dat samen met het Rijk en private partijen; door inzet en investeringskracht te bundelen, wordt het immers mogelijk het duurzaam verdienvermogen van de Amsterdamse economie verder te versterken.

Economische investeringsruimte van € 21 miljoen

Dit investeringsplan heeft als doel het versterken van de economische veerkracht van de stad, het aanjagen van vernieuwing in duurzame groeisectoren en het vergroten van waardevolle werkgelegenheid. Daarmee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het duurzaam economisch herstel.

De gemeente heeft op dit moment € 21 miljoen rechtstreeks beschikbaar voor investeringen in de economische structuur van de stad. Dit betreft:

- Transitie naar diverse economie ('transitiemiddelen', nieuw budget) € 10 miljoen
- Economische structuur- en arbeidsmarktversterking ('SESA-structuurmiddelen', bestaand budget) € 11 miljoen

Gemeentelijke investeringen

Via de begroting 2021 kiest Amsterdam ervoor juist in deze periode extra te investeren in de stad. Zo wordt er bijvoorbeeld € 14 miljoen uitgetrokken voor lastenverlichting van ondernemers en is er € 78 miljoen beschikbaar gesteld voor zes duurzame banenmotoren. Voor de portefeuille Economie is incidenteel € 10 miljoen extra beschikbaar gesteld om de transitie naar een diverse economie te faciliteren (transitiemiddelen).

Amsterdam werkte ook vóór de crisis aan versterking van de economische structuur van de stad. Voor deze

economische structuurversterking is aan het begin van deze collegeperiode een bestedingsruimte gecreëerd van € 33 miljoen ('structuurmiddelen'). Op dit moment is hiervan nog € 11 miljoen aan investeringsruimte over die via een subsidieregeling ingezet wordt voor het leveren van een bijdrage aan externe initiatieven. Bestedingen uit deze structuurmiddelen worden vastgesteld in het college. Er vinden gesprekken plaats met diverse partijen over deze initiatieven. Op dit moment zit er voor ongeveer € 9 miljoen aan voorstellen in de projectenpijplijn (onder voorbehoud van bestuurlijk besluitvorming).

Dit economisch herstel- en investeringsplan geeft invulling aan de besteding van de nieuwe transitiemiddelen, maar het geeft ook richting aan bestedingen van de resterende structuurmiddelen. Uitgangspunt hierbij is dat we aansluiting zoeken bij en ruimte laten voor de ideeën en creativiteit van alle stakeholders in de stad.

We richten ons daarbij op twee pijlers:

1. Versterken van de economische veerkracht.
2. Aanjagen van vernieuwing in duurzame groeisectoren.

Pijler 1: Versterken van de economische veerkracht

Specifieke sectoren zoals de reis- en toeristische sector, detailhandel en de cultuur- en evenementensector zijn extra kwetsbaar gebleken en worden bijzonder hard geraakt door de crisis. Veel MKB ondernemers hebben het zwaar. Digitalisering speelt een cruciale rol bij het vergroten van de overlevingskansen van het MKB, maar de versnelde digitaliseringsslag blijkt voor het MKB heel moeilijk om te maken; startups hebben moeite om hun business model aan te passen en bedrijven missen kennis, expertise of netwerken die in tijden van crisis gevraagd worden. Het behoeft daarnaast geen betoog dat ook een flink deel van de winkels een terugval in omzet ziet, waardoor winkelstraten verder onder druk komen te staan. We zullen de komende periode met verschillende vormen van inzet ondersteunend zijn aan het bedrijfsleven, zodat deze sterker uit de crisis komt.

Investeringen in het versterken van economische veerkracht

€ 0.4 miljoen voor MKB Digitaliseringsoffensief (uit structuurmiddelen)

Amsterdam zet de komende jaren fors in op het verder digitaliseren van het MKB. Met het MKB Digitaliseringsoffensief helpen we MKB'ers om in versneld tempo digitaal te ondernemen en daarmee weerbaarder te worden.

€ 0.2 miljoen voor initiatieven gericht op verantwoorde heropening (uit transitiemiddelen)

Team routekaart werkt aan routekaarten richting heropening voor o.a. horeca en congreslocaties en brengt initiatieven verder die gericht zijn op een verantwoorde heropening na de lockdown, om slim en beheerst te kunnen afschalen als de Covid maatregelen worden versoepeld.. Uiteraard binnen de landelijke kaders en de noodverordening.

€ 2.5 miljoen voor een duurzame bezoekerseconomie (uit transitiemiddelen)

Samen met de (culturele) partners bouwen we aan een nieuwe vorm van toerisme en een meer op kwaliteit gerichte bezoeker. Het Actieplan congressen geeft al een belangrijke concrete eerste invulling hieraan en maakt congresacquisitie slimmer door het oude congresmodel (gericht op kwantiteit) te bewegen naar een nieuw model (gericht op kwaliteit).

€ 0.9 miljoen voor aantrekkelijke winkelgebieden (uit transitiemiddelen)

De Straatgerichte aanpak aantrekkelijke winkelgebieden krijgt een impuls, om netwerken en samenwerkingsverbanden tussen het lokale MKB, vastgoedeigenaren en de gemeente te ontwikkelen. Daarnaast krijgen de markten een impuls, om collectiviteit en de aansluiting met de winkelgebieden te versterken.

In behandeling: The Female Hub (onder voorbehoud van subsidietoekenning uit structuurmiddelen)

Versterken van de positie en kansen van vrouwelijke ondernemers en vrouwen in technologie binnen de MRA.

Pijler 2: Aanjagen van vernieuwing in duurzame groeisectoren

Vanuit de EU en Nederland wordt op grote schaal ingezet op missiegedreven herstel. Amsterdam draagt hieraan bij door intensief samen te werken aan maatschappelijke uitdagingen met verschillende partijen in de stad: ondernemers, kennisinstellingen, maatschappelijke instellingen en de overheid.

Via verschillende lopende programma's en innovatie agenda's wordt al geïnvesteerd in de brede ontwikkeling van de kenniseconomie en het innovatieve vermogen van Amsterdamse ondernemers. In aanvulling hierop gaan we de komende periode in nauwe samenwerking met alle stakeholders inventariseren wat extra nodig is om de verschillende ecosystemen in de stad te laten floreren. Dat zal de basis zijn voor het creëren van nieuwe, duurzame banen. We richten ons hierbij met name op ecosystemen rond thema's die als maatschappelijke uitdagingen benoemd zijn, zoals circulaire economie, de energietransitie, schone mobiliteit en gezondheid.

Investeringsen ten behoeve van het aanjagen van vernieuwing in duurzame groeisectoren

€ 3.4 miljoen aanvulling SESA subsidie (uit transitiemiddelen)

Het bestaande SESA instrumentarium wordt aangevuld met financiële middelen. Hiervoor wordt een verbijzonderde Covid-paragraaf ontwikkeld waardoor het voor stakeholders makkelijker wordt aanspraak te maken op deze subsidie.

€ 1.2 miljoen voor faciliteren van groeisectoren (uit transitiemiddelen)

De inbreng van binnen- en buitenlandse bedrijven in maatschappelijke uitdagingen is van cruciaal belang bij het laten floreren van de ecosystemen. Met Amsterdam International Business (AIB) zet de gemeente al jaren in op de noodzakelijke internationale verbondenheid. Dit gebeurt door acquisitie, Trade & innovatie en INAmsterdam.

€ 1 miljoen voor investeringen in duurzame groeimarkten: aanjaaggeld (uit transitiemiddelen)

Geld om toegang tot meer geld te krijgen. Met dit budget kan de gemeente consortiumvorming en projectontwikkeling van Amsterdamse (MRA) bedrijven,

wetenschappers en maatschappelijke partners ondersteunen. Doel is om financieerbare voorstellen uit te werken die kunnen worden ingediend bij nationale en Europese herstel- en stimuleringsfondsen, zoals ReactEU, Herstelfonds of het landelijke Groeifonds.

€ 0.8 miljoen voor hulp bij verduurzamen (uit transitiemiddelen)

Het is van belang te blijven investeren in duurzaamheid langs de ingezette lijnen van de bestaande duurzaamheidsprogramma's binnen de Routekaart Klimaatneutraal: Verduurzaming zakelijke markt en Haven&Industrie. Het doel is het ontlocken van extra investeringen die leiden tot een multiplier effect. De investeringen komen daarmee ten goede van het MKB.

In ontwikkeling: Versnellingsfonds labruimtes (onder voorbehoud van subsidieverstreking uit structuurmiddelen)

Er is op dit moment zeer beperkt lab-en onderzoekruimte beschikbaar voor onderzoekers en innovatieve bedrijven in de health sector. Met het opzetten van een fonds kunnen we de risico's van de ontwikkelaar, die gepaard gaan met het 'op voorraad' ontwikkelen van labruimte, zoveel mogelijk beperken. Het uitgangspunt is om de komende 4 jaar jaarlijks 10.000 m² labruimte in ontwikkeling te laten brengen door marktpartijen.

In ontwikkeling: Quantumhub (onder voorbehoud van subsidieverstreking uit structuurmiddelen)

Dit fysieke centrum moet kennistransfer, publiek-private samenwerking en talentontwikkeling bevorderen, terwijl het gelijktijdig private investeringen in quantumsoftware en -toepassingen aantrekt.

In ontwikkeling: Valorisatiegebouw in het kenniskwartier op de Zuidas (onder voorbehoud van subsidieverstreking uit structuurmiddelen)

De realisatie van een nieuw gebouw in de directe omgeving van de VU en Amsterdam UMC op de Zuidas, gericht op academisch ondernemerschap en publiek-private samenwerking.

Aanvullende landelijke en Europese budgetten

In het kader van dit economisch herstel- en investeringsplan kan de gemeente verder gebruik maken van diverse aanvullende landelijke en Europese budgetten die in reactie op de COVID-crisis zijn vrijgemaakt. Zo is bijvoorbeeld via EFRO-financieringslijn (in de vorm van REACT EU) voor de stad Amsterdam € 7 miljoen extra beschikbaar gekomen voor 'groene' en/of 'digitale' investeringen die bijdragen aan economisch herstel. Deze middelen zullen ook

nadrukkelijk aangesproken worden bij de nadere invulling van de nu voorliggende herstel- en investeringsagenda.

Samen met publieke, private en maatschappelijke partners in de MRA werken we aan de ontwikkeling van de regionale investeringsagenda waarmee we aanspraak willen maken op de middelen uit het Nationaal Groeifonds en aanvullende Europese fondsen. Daarnaast werken we hard aan de

oprichting van een Regionale Ontwikkelmaatschappij (voorheen Invest MRA) voor het MRA-gebied en Noord-Holland-Noord waarvoor we € 40 miljoen ter beschikking hebben gesteld om te investeren in de energietransitie en circulaire economie. Belangrijk doel is om hiermee als regio private en publieke investeringskracht (door aansluiting op Invest NL) te bundelen en daarmee te werken aan economisch herstel en groei van werkgelegenheid.

Inhoud

1	Samenvatting	4
2	Aanleiding: de economische gevolgen van corona	9
3	Wereldwijde bewegingen en de impact op Amsterdam	12
4	Economisch herstel- en investeringsplan Amsterdam	14
4.1	Versterken van de economische veerkracht	15
4.2	Aanjagen van vernieuwing in duurzame groeisectoren	18
5	Financiering	22
5.1	Beschikbare middelen	22
5.2	Inzet van extra transitiemiddelen ten behoeve van een diverse economie	23

2 Aanleiding: de economische gevolgen van corona

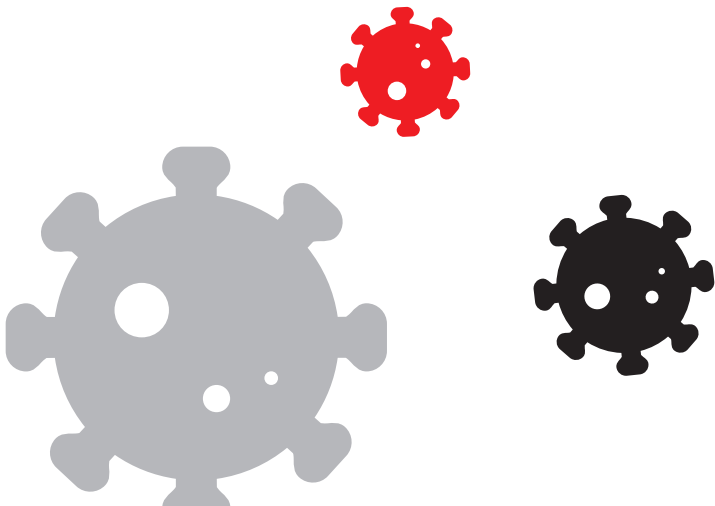
Het Centraal Planbureau (CPB) heeft in maart 2020 in vier mogelijke scenario’s de economische impact van het coronavirus in 2020 en 2021 geschetst. De scenario’s hanteren verschillende uitgangspunten voor de duur van de contactbeperkingen en de diepte van de economische doorwerking. In alle scenario’s resulteert een recessie. Inmiddels is duidelijk dat we terecht komen in de meer zwaardere scenario’s. De economische neergang wordt daarmee dieper dan in de crisis van 2008/2009. De economische krimp in 2020 is fors, het herstel zal langer duren en de staatsschuld neemt toe.

In de Macro-Economische Verkenningen (MEV) van september 2020 werd een scenario gepresenteerd waarbij de economie van Nederland in 2020 krimpt met 5%, in 2021 weer groeit met 3% en waarin de werkloosheid oploopt tot 6%. In het scenario van een tweede lockdown krimpt de Nederlandse economie ook nog in 2021 om pas in de loop van dat jaar op te krabbelen. De werkloosheid stijgt dan naar tegen de 10%.

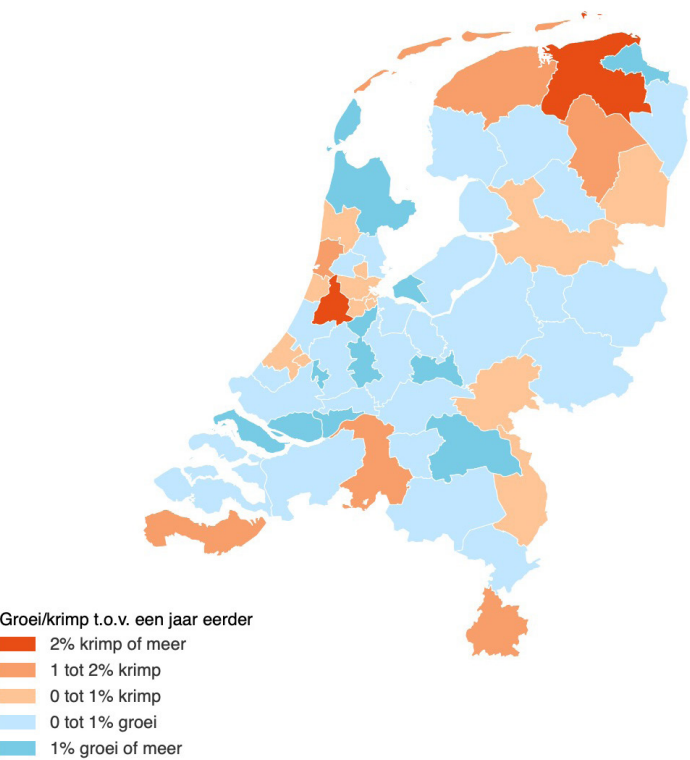
Doorwerking voor Amsterdam

Het onderzoek van het economisch onderzoeksbureau SEO van mei 2020 laat zien dat de economie van Amsterdam en de MRA verhoudingsgewijs sterker geraakt wordt door de coronacrisis dan de Nederlandse economie als geheel. Dit wordt bevestigd door de realisatiecijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) over het eerste en tweede kwartaal van 2020. De oorzaak hiervan is de structuur van de economie van Groot-Amsterdam. Deze betreft een combinatie van enerzijds op consumptie gerichte diensten, in het bijzonder horeca, cultuur, sport en recreatie en non-food detailhandel (vooral sterk vertegenwoordigd in Amsterdam) en anderzijds op buitenlands (handels-) verkeer gerichte diensten (vooral sterk in de regio rond Amsterdam, in het bijzonder in Haarlemmermeer). Juist deze structuur wordt direct getroffen door de contactbeperkende maatregelen van de overheid en de terughoudendheid van de consument.

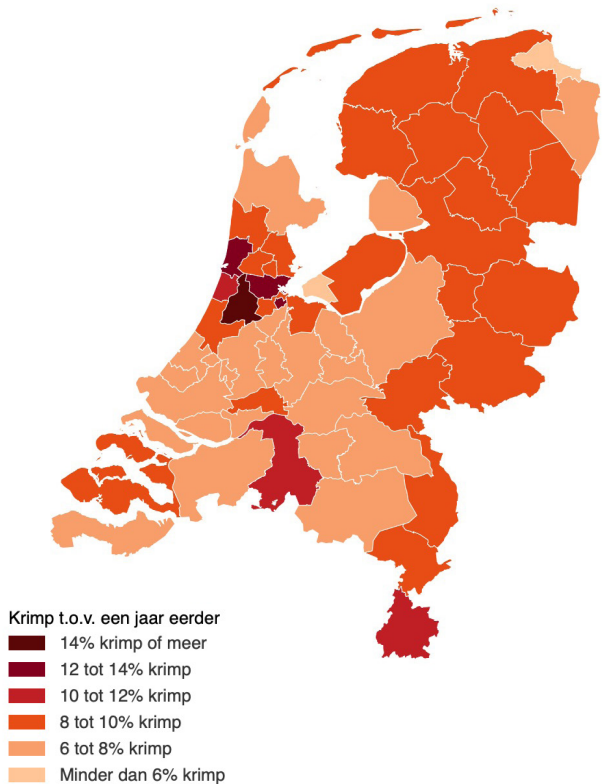
Het onderzoek laat zien dat de negatieve impact het hoogst is in de Amsterdamse horeca en vervoerssector. Daarnaast staan in de uitzendbranche en detailhandel veel banen op het spel. Ook het aantal passagiers op Schiphol, de gemiddelde kamerbezetting van de Amsterdamse hotels en het passantenvolume in de Kalverstraat dalen en liggen ver onder het niveau van 2019.

Economische groei, 1^e kwartaal 2020

Economische groei, 2^e kwartaal 2020

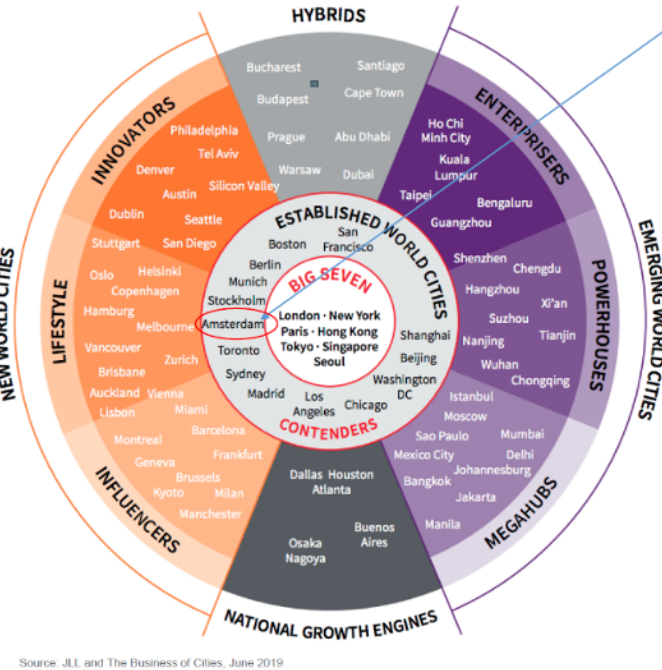
Figuur 1: Economische groei in het 1e en 2e kwartaal van 2020¹

Omdat de zwaarst getroffen sectoren arbeidsintensief zijn en er in verhouding veel met flexibele arbeid wordt gewerkt, betreft het verhoudingsgewijs veel banen die verloren kunnen raken. Omdat de overheid diverse crisismaatregelen heeft genomen is het effect op de werkloosheid tot nog toe onzeker. Zolang ondernemers werknemers in dienst kunnen houden is het effect op de werkloosheid nog beperkt, maar de zogenaamde flexibele schil staat wel onder druk. Dit laatste is vooral voor Amsterdam van belang omdat de relatief jonge beroepsbevolking van Amsterdam veel flexibele arbeidskrachten kent.²

De onzekerheid in acht nemende zien we dat tussen april en juli 2020 de werkloosheid in Amsterdam in een hoog tempo toenam. Het aantal WW- en bijstandsuitkeringen is toegenomen en het werkloosheidspercentage is gestegen van 3,7% in het eerste kwartaal naar 4,8% in het tweede kwartaal van 2020. In september 2020 ligt het aantal WW-uitkeringen 45% hoger en het aantal bijstandsuitkeringen 2% hoger ten opzichte van 2019.

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/34/grootste-economische-krimp-eerste-half-jaar-2020-in-haarlemmermeer>
² <https://data.amsterdam.nl/publicaties/publicatie/factsheet-flexibele-schil-in-amsterdam/814563a2-2a41-430b-85d8-ed96676f539d/>

World's Top Cities: 2020

Figuur 2: Positionering 'top 200 wereldsteden'

Concurrentiepositie van Amsterdam

De pandemie manifesteert zich op mondiaal niveau en raakt dus ook de economieën van andere landen en steden, daarom is het goed ook stil te staan bij de gevolgen van de crisis op de concurrentiepositie van Amsterdam.

Amsterdam biedt al decennia onderdak aan verschillende hoofdkantoren van grote en kleinere ondernemingen, bijvoorbeeld de financiële bedrijven op de Zuidas of de medisch-wetenschappelijke bedrijven op het science park. De bedrijven roemen Amsterdam om de (digitale) connectiviteit, de toegankelijkheid tot de rest van de wereld, het Nederlandse belastingstelsel, maar ook om de hoge levensstandaard, de hoge kwaliteit van kunst en cultuur in de stad, de korte reisafstanden en het goede onderwijs.

Als we kijken naar onze internationale concurrentiepositie bevinden we ons, zeker gezien onze omvang, in een bijzonder gezelschap. We behoren niet tot de 'big seven', maar kunnen ons economisch wel meten met steden als Berlijn, San Francisco en Toronto. De kracht van Amsterdam is dat we niet één sterke eigenschap hebben, maar op hoog niveau opereren in een divers speelveld, waarin de uitdagingen van morgen centraal staan, zoals de digitalisering, de circulaire economie en de toepassingen op het gebied van artificial intelligence. Door de breedte in de nieuwe sectoren vast te houden, en tegelijkertijd de sectoren van nu te versterken (detailhandel, bezoekerseconomie), is Amsterdam in staat haar concurrentiepositie verder uit te bouwen, juist in deze tijd van crisis.

Amsterdam positioning.

- ✓ Combining 'Established' and 'New/Innovative' features.
- ✓ Smaller 'large' city with global power.
- ✓ Diversified economy with several high skills sectors.
- ✓ High liveability.
- ✓ Innovation leader in both sectors and systems.
- ✓ Lead city in a larger region with multiple capabilities.
- ✓ Super-connectivity and high calibre infrastructure.
- ✓ High digital capability and Global reach.
- ✓ Resilience agenda and Circularity Leadership
- ✓ Political stability.

Risks

- ❖ Recognition.
- ❖ Size/scale optics.
- ❖ Small size of domestic market.
- ❖ Access to global talent and markets.
eg International students and conventions.

3 Wereldwijde bewegingen en de impact op Amsterdam

Corona is veel meer dan enkel een gezondheids- en daaruit voortvloeiende economische crisis. Het geeft ook versneld inzicht in een aantal mondiale bewegingen. De afgelopen maanden zijn analyses opgeleverd, onder andere door het CPB, SCP en PBL over de effecten van Corona op de samenleving, maar ook over hoe economisch herstel eruit zou moeten zien en wat dat betekent voor de rol van de stad. De bewegingen geven de richting aan die we hoogstwaarschijnlijk ook als Amsterdam de komende jaren zullen inslaan. Dat biedt houvast voor de koers als reactie op de pandemie. Hieronder gaan we kort in op vijf bewegingen die relevant zijn voor Amsterdam.

In het algemeen leidt de pandemie tot een versnelling van een aantal maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Dat versterkt de noodzaak om hierop ook het economisch beleid aan te passen.

1. Kortere handelsketens met meer focus op betrouwbaarheid

Veel van de Amsterdamse internationaal opererende bedrijven hebben zeer globale handelsketens waardoor zij afhankelijk zijn voor grondstoffen of productonderdelen uit het buitenland. Lange handelsketens maken Amsterdamse bedrijven kwetsbaar in tijden van recessie. Deze bedrijven voelen nu de noodzaak om dit om te buigen naar een meer betrouwbare en bestendige handelsketen. Meer focus dus op veerkracht en betrouwbaarheid, in plaats van op efficiency. Dit betekent dat er meer focus op kortere ketens komt waarin lokale en regionale netwerken een grotere rol spelen.

2. Versnelde digitalisering

Er vindt een enorme toename plaats van technische en digitale toepassingen in sectoren als gezondheidszorg, onderwijs, voedsel en goederen. Deze toepassingen zullen verder worden uitgewerkt op andere terreinen, zoals kantoren. Dit zal effect hebben op de banen in de stad, als ook op de gerelateerde terreinen zoals logistiek. Ook is dit van grote invloed op het MKB, die nu gevraagd wordt om ook een versnelde digitaliseringsslag te maken.

Door de hoge mate van digitale connectiviteit heeft de MRA bewezen dat economische activiteiten in tijden van crisis goed kunnen doorgaan, door thuiswerken en het gebruik van digitale producten. De MRA bewijst een digitale stad te zijn. Die sterkte kunnen we verder benutten. Bijzondere aandacht verdient de veranderende en vaak kwetsbaarder wordende positie van de factor arbeid in de digitaliserende economie. De discussies rond het rapport van de commissie Borstlap zijn daarom ook op lokaal niveau van belang. Zeker voor een stad als Amsterdam, waarin bijna 50% van de beroepsbevolking een flexibele baan heeft.

3. Meer aandacht voor gezondheid

De pandemie leidt ook tot een sterke beweging richting gezond(er) leven: er is meer aandacht voor een gezonde levensstijl, zoals eetpatroon en gedrag. Dat leidt onder meer tot een focus op 'de gezonde stad' en aandacht voor het gezondheidsmanagement van openbare ruimte. Het sterk opkomende health en life sciences cluster in de Amsterdam krijgt hierdoor nog eens een extra impuls.

4. Urgentie voor het versneld doorvoeren van duurzame transitie

De pandemie laat zien dat er een verband is tussen het menselijk welzijn en de gezondheid van de aarde. De vraag is of we wel terug kunnen naar economische systemen waarin onbelemmerde groei centraal staat. Het belang van het creëren van schone lucht, het verminderen van broeikasgassen, het omgaan met klimaatverandering en circulair maken van productie- en consumptieprocessen wordt in de huidige coronapandemie bevestigd. Het risico bestaat echter dat bedrijven vanwege de crisis zich blijven focussen op hun kernactiviteiten om de crisis te doorstaan. En dat daarbij 'hogere' doelen als duurzaamheid, en een corporate social responsibility (CSR)-programma buiten de scope dreigen te vallen. Daarom is hier actief aandacht voor nodig.

5. Groeiende kloof

Het risico bestaat dat de tweedeling in de stad alleen maar groter wordt, ook op economisch gebied. Corona heeft veel ongelijkheden zichtbaar gemaakt die verborgen lagen in de samenleving. Digitale verkopers beconcurreren de detailhandel meer en meer. En er zijn bedrijven die moeilijk mee kunnen met de digitaliseringsslag.

Gelijkheid zal daarmee een waarde moeten zijn, die zal terugkomen in de wijze waarop we de economie herstellen en investeren in de toekomst.

Bovenstaande vijf bewegingen maken duidelijk dat in het herstellen van de economie aandacht besteed moet worden aan thema's als digitalisering en duurzaamheid en dat er veel kansen liggen in het versterken van sectoren die hierin reeds groei laten zien. Maar de economie van de stad draait niet alleen op groeisectoren. Daarom blijft het ook belangrijk sterk te blijven in de sectoren van 'nu', zoals de detailhandel en de vrijetijdseconomie. Deze sectoren zullen wel een transitie moeten doormaken. Het besef dat de stad en haar voorzieningen een beperkte draagkracht hebben en dat het nodig is om daar verantwoord mee om te gaan, staat meer en meer centraal.

4 Economisch herstel- en investeringsplan Amsterdam

De afgelopen jaren heeft Amsterdam gewerkt aan versterking van de economische structuur van de stad via de inzet op de thema's talent- en arbeidsmarktontwikkeling, kennis(-ontwikkeling) en innovatie, bevordering ondernemersklimaat, schaal-sprong en verbetering van het internationaal vestigingsklimaat. Het doel hiervan is om "de economische basis voor ons toekomstig welvaartspeil te verbreden en minder volatiel te maken bij toekomstige crises, waarbij Amsterdam economisch wendbaar en toch robuust is". De huidige crisis onderstreept het belang van deze doelstelling en van de inzet op deze thema's via verschillende actieprogramma's.³ De inzet hierop zal dan ook worden gecontinueerd. Uiteraard wordt per programma bekeken of activiteiten nog steeds aansluiten bij de huidige situatie en daar waar nodig worden accenten verschoven of worden activiteiten in de tijd naar voren getrokken.

De huidige SESA⁴-middelen bieden daarnaast de mogelijkheid om projecten van externe stakeholders die inhoudelijk aansluiten op de actieprogramma's te financieren. In de kaders hieronder wordt een aantal van de projecten waarin we de komende periode investeren uitgelicht. De SESA-middelen zijn hiermee echter nog niet volledig uitgegeven, waardoor de mogelijkheid om extra te investeren in geschikte projecten blijft bestaan. We zijn en blijven hierover de komende periode in gesprek met onze partners in de stad.

In aanvulling op de lopende acties van de verschillende programma's laten de in het hoofdstuk hiervoor genoemde bewegingen de noodzaak zien om waar mogelijk bestaande programma's aan te vullen met nieuwe activiteiten of maatregelen. Dit investeringsplan gaat in op de extra activiteiten die worden ontplooid, ondersteund dan wel gestimuleerd om het herstel uit de crisis te versnellen. Uitgangspunt hierbij is de aandacht voor het vergroten van waardevolle werkgelegenheid dat door de twee centrale pijlers loopt:

1. Versterken van de economische veerkracht.
2. Aanjagen van vernieuwing in duurzame groeisectoren.

Vergroten van waardevolle werkgelegenheid

Door de coronacrisis verdwijnt werk. Tegelijkertijd hebben de sectoren techniek, ict, onderwijs en zorg nog steeds veel moeite vacatures te vervullen, leiden maatschappelijke uitdagingen zoals de klimaat- en energietransitie tot nieuwe banen, en veranderen technologische ontwikkelingen, zoals digitalisering en automatisering, het huidige werk. Meer dan ooit komt het erop aan om de wendbaarheid en duurzame inzetbaarheid van mensen te versterken zodat zij zich kunnen aanpassen aan (toekomstige) schokken in de werkgelegenheid. Zowel mensen die hun huidige werk of zelfstandig beroep behouden, als mensen die

aan een nieuwe baan of andere bedrijfsactiviteit willen beginnen, hebben passende bij- of omscholing nodig om zich aan te kunnen passen aan de nieuwe realiteit.

Dit investeringsplan en ook de investeringen in zes banenmotoren voor een duurzame economie en het herstel van de kades en bruggen leveren waardevolle werkgelegenheid op. Mede door private investeringen te stimuleren wordt de economische dynamiek op gang houden en daarmee de werkgelegenheid voor mensen in Amsterdam en de MRA. Het is de wens van het college en de gemeenteraad dat bij deze investeringen ook wordt gezorgd dat Amsterdammers mee profiteren van deze werkgelegenheid. Daarom worden zowel de gemeentelijke als de private investeringen eerder verbonden aan werkgelegenheidsprogramma's gericht op van werk-naar-werk, zij-instroom en de om- en bijscholing van mensen. Dit doen we door afspraken te maken met de betrokken werkgevers en uitvoerders over het opleiden van potentiële arbeidskrachten en toeleiding naar de (toekomstige) vraagsectoren. De uitvoering van deze afspraken verloopt via de verschillende publiek-private samenwerkingsverbanden, met daarin brancheorganisaties, werkgevers en onderwijsinstellingen. Daarbij wordt het netwerk van het Werkgeversservicepunt Groot Amsterdam (WSP), Bureau Social Return en van het Regionaal Werkcentrum benut en sluiten we aan bij House of Skills en de Metropoolregio Amsterdam.

Het recent opgerichte Regionaal Werkcentrum Groot Amsterdam (RWC) speelt een belangrijke rol in het verbinden van alle relevante werkgevers en organisaties. Deze netwerkorganisatie is een samenwerking tussen publieke en private partijen die gericht is op het aan het werk houden van mensen waardoor uitstroom naar een uitkering wordt voorkomen. De verbinding tussen krimp en groeibranches is nadrukkelijk onderdeel van de inzet van het RWC. Zo is er bijvoorbeeld, vanwege de grote impact van de coronacrisis op de luchtvaartsector, een dependance van het RWC ingericht op Schiphol. En er worden zogenoemde 'transitiepaden' gemaakt naar de vraagsectoren.

Deze nieuwe inzet concentreert zich momenteel op de investeringen uit de zes banenmotoren voor een duurzame economie. Maar ook onderdelen van dit investeringsplan zoals het digitaliseringsoffensief of het herontwikkelen duurzame bezoekerseconomie / actieplan congressen, bieden daarvoor kansen.

In de begroting 2021 is daarnaast € 4 miljoen extra vrijgemaakt voor een programma voor scholingsvouchers en cofinanciering en het vlot trekken van beschikbare middelen voor om- en bijscholing. Een voorstel hiervoor wordt momenteel opgesteld. Meer inzicht in de concrete uitwerking van het derde steun- en herstellepakket en het bijbehorende sociaal pakket van het Kabinet, is daarbij van belang. Het is de verwachting dat het voorstel in het eerste kwartaal 2021 aan de gemeenteraad kan worden voorgelegd.

4.1 Versterken van de economische veerkracht

Waarom?

Specifieke sectoren zoals de reis- en toeristische sector, detailhandel, cultuur- en evenementensector zijn extra kwetsbaar gebleken en worden bijzonder hard geraakt door de crisis. Veel MKB-ondernemers hebben het zwaar. Digitalisering speelt een cruciale rol bij het vergroten van de overlevingskansen van het MKB, maar de versnelde digitaliseringsslag blijkt voor het MKB heel moeilijk om te maken, startups hebben moeite om hun business model aan te passen en

³ Deze collegeperiode zijn de volgende EZ actieprogramma's vastgesteld: Smart Health, Amsterdam Impact, Amsterdam Trade, Aansluiting Onderwijs-Arbeidsmarkt, Startup Amsterdam, Amsterdams Ondernemers Programma.

⁴ De Subsidieregeling voor economische structuur- en arbeidsmarktversterking (SESA) is een nadere regeling onder de Algemene Subsidieverordening Amsterdam 2013 (ASA). Het doel van deze regeling is om ruimte te creëren voor, en richting te geven aan, de bestedingen vanuit het investeringsbudget voor economische structuur- en arbeidsmarktversterking 2019-2022. Van het oorspronkelijk beschikbare gestelde budget (€ 33 miljoen) is momenteel nog € 11 miljoen vrij beschikbaar.

bedrijven missen expertise of netwerken die in tijden van crisis gevraagd worden. Het behoeft daarnaast geen betoog dat ook een flink deel van de winkels een terugval in omzet ziet, waardoor winkelstraten verder onder druk komen te staan.

De steunpakketten van het rijk moeten hier de grootste lasten verlichten. Amsterdam zet daarnaast in op ondersteuning die de weerstand en schokbestendigheid van bedrijven vergroot en ook op langere termijn leidt tot een gezonde en diverse economie.

Hoe?

Door samenwerking binnen de lopende programma's wordt extra ondersteuning geboden aan of ten behoeve van:

- Ondersteunen van MKB.
- Duurzame bezoekerseconomie.
- Aantrekkelijke winkelgebieden.

€ 0.6 miljoen voor ondersteunen van MKB

De crisis noopt ondernemers op een andere manier naar hun ondernemerschap te kijken. Zij moeten veel van wat ze doen en hoe ze dat doen opnieuw uitvinden. Dat vraagt nieuwe kennis, vaardigheden en netwerken. Vanuit de actieprogramma's zal de komende periode ondersteuning worden geboden op vraagstukken als: hoe pas ik mijn businessmodel aan, hoe zorg ik ervoor dat mijn bedrijfsplannen investeringsgereed zijn en ik daarmee kapitaal kan ophalen en hoe kan ik nieuwe markten verkennen. We gaan de MKB-ondernemers helpen door relevante kennis en netwerken voor een grote groep beschikbaar te maken, en bedrijven met internationaliseringsambities faciliteren om nieuwe markten te verkennen. Daarnaast ondersteunen we MKB'ers om in versneld tempo digitaler te ondernemen en daarmee weerbaarder te worden.

€ 2.5 miljoen voor herontwikkelen duurzame bezoekerseconomie

Herstel van de bezoekerseconomie van Amsterdam is een complexe opgave. Het is noodzakelijk de (inter)nationale bezoekersstromen beheersbaar te houden, gezien de huidige veiligheidsvoorschriften. De stad is nu eenmaal dichtbevolkt en de ruimte in het historische centrum is beperkt. Bovendien heeft het college aangegeven toe te willen naar een andere invulling van het toerisme. We willen niet terug naar de situatie van vóór corona, toen de overvloed aan bezoekers ten koste ging van de leefbaarheid van bewoners. De pandemie heeft daarbij ook aangetoond hoe kwetsbaar met name de binnenstad is, met een eenzijdig aanbod dat te weinig gericht is op Amsterdammers.

Om te komen tot een ander soort bezoekerseconomie heeft amsterdam&partners een advies opgesteld, waarin ondernemers, culturele instellingen, onderwijsinstellingen, experts en bewoners aangeven hoe zij de toekomst van de bezoekerseconomie zien en zouden willen vormgeven. Dit advies kan een belangrijke stap zijn om samen met de (culturele) partners te bouwen aan een nieuwe vorm van toerisme en een meer op kwaliteit gerichte bezoeker. Het actieplan congressen geeft al een belangrijke concrete eerste invulling hieraan. Het herstelplan voor de kunst- en cultuursector van de stad levert een bijdrage aan het behoud en versterken van de (inter)nationale reputatie van Amsterdam op het gebied van cultuur en erfgoed. En de Aanpak Binnenstad werkt aan een uitvoeringsplan dat ervoor moet zorgen dat het centrum van Amsterdam weer een echt centrum van de stad is, waar Amsterdammers en mensen uit de regio graag komen en waar de bezoeker welkom is maar de bewoner op één staat.

€ 0.9 miljoen voor aantrekkelijke winkelgebieden

Winkelgebieden zijn al enige jaren sterk in verandering door onder andere de grote toename van online verkoop. De huidige crisis heeft deze trend versneld. Nu bezoekers wegblijven, wordt bovendien duidelijk dat het winkel- en horeca-aanbod in met name het Centrum te eenzijdig is samengesteld en dus extra kwetsbaar is in een crisis als deze. Dit leidt ertoe dat risico's als leegstand, ondermijning en verlies van aantrekkelijkheid van een gebied snel toenemen.

De Straatgerichte aanpak aantrekkelijke winkelgebieden krijgt daarom een extra impuls, te beginnen in een aantal centrumgebieden in Oost, Zuid, West en Centrum. Om grip te krijgen op de straat en de veranderingen is het ontwikkelen van netwerken en samenwerkingsverbanden tussen het lokale MKB, vastgoedeigenaren en de gemeente essentieel dan ooit. Samen signaleren en werken aan herstel, kansen pakken en elkaar versterken is hard nodig om te komen tot een toekomstbestendige buurteconomie.

Markten maken deel uit van aantrekkelijke winkelgebieden en zijn onlosmakelijk verbonden met Amsterdam. En ook markten hebben het zwaar nu. Daarom zetten we, samen met marktondernemers en uiteraard binnen de geldende veiligheidsvoorschriften, in op meer promotie voor 'Amsterdam als marktstad' en individuele markten binnen een winkelgebied. Ook zetten we in op versterking van de collectiviteit op markten, zodat betere samenwerking plaatsvindt met winkeliers. Daarnaast verkennen we hoe we voedselproducenten uit de MRA met hun lokale producten een (tijdelijke) seizoensplek kunnen geven op de markt, en of we afhaal- en brengdiensten voor lokale winkeliers en marktondernemers kunnen ontwikkelen. Dat verhoogt de aantrekkelijkheid van een markt en sluit goed aan op de voedselstrategie en het initiatief vanuit MKB Amsterdam inzake Amsterdam Food Capital.

Uitgelicht

MKB Digitaliseringsoffensief (uit structuurmiddelen)

Amsterdam zet de komende jaren fors in op het verder digitaliseren van het MKB. Digitalisering speelt een cruciale rol bij het vergroten van de overlevingskansen van het MKB. Bedrijven blijken in deze crisis 'bang' te zijn om de kansen van digitalisering te missen, maar weten niet waar zij moeten beginnen. Zij geven aan grote behoefte te hebben aan inzicht in welke kansen digitalisering biedt en aan ondersteuning om deze te verzilveren. Met het MKB Digitaliseringsoffensief helpen we MKB'ers daarom om in versneld tempo digitaler te ondernemen en daarmee weerbaarder te worden.

Initiatieven gericht op verantwoorde heropening (uit transitiemiddelen)

Team routekaart werkt aan routekaarten richting heropening voor onder andere horeca en congreslocaties en brengt initiatieven verder die gericht zijn op een verantwoorde heropening na de lockdown. Het doel is slim en beheerst te kunnen afschalen als de Covid maatregelen worden versoepeld. Uiteraard binnen de landelijke kaders en de noodverordening.

The Female Hub (onder voorbehoud van subsidietoekenning)

Met de Female Hub versterken we in samenwerking met een twintigtal Amsterdamse organisaties de positie en kansen van vrouwelijke ondernemers en vrouwen in technologie binnen de MRA. Dat gebeurt met een programmering waarmee (verbeterde) toegang wordt geboden tot relevante netwerken, en expertise aan ambitieuze vrouwen.

Uitgelicht (vervolg)

Actieplan congressen (uit transitiemiddelen)

Met het Actieplan Congressen zet Amsterdam stevig in op congresacquisitie. Deze moet in de toekomst anders en slimmer. Van het oude congresmodel gericht op kwantiteit werken we naar een nieuw model gericht op kwaliteit, waarbij we congressen benaderen als instrument met meerwaarde voor Amsterdam (van 'hut' naar 'hub'). Daarnaast informeren we bezoekers hoe ze veilig, slim en gezond naar en door onze stad kunnen reizen, rekening houdend met drukte. Onze ambitie richting 2025 en verder is om Amsterdam te positioneren als een duurzame en innovatieve congresstad. Daarmee trekken we zakelijke bezoekers die weinig overlast veroorzaken, interesse hebben in de kunst en cultuur die Amsterdam te bieden heeft en gebruik maken van de hoogwaardige hotels.

4.2 Aanjagen van vernieuwing in duurzame groeisectoren

Waarom?

Vanuit de EU en Nederland wordt op grote schaal ingezet op missiegedreven herstel⁵. Amsterdam draagt hieraan bij door intensief samen te werken aan maatschappelijke uitdagingen met verschillende partijen in de stad: ondernemers, kennisinstellingen, maatschappelijke instellingen en de overheid.

Via verschillende lopende programma's en innovatie agenda's wordt al geïnvesteerd in de brede ontwikkeling van de kenniseconomie en het innovatieve vermogen van Amsterdamse ondernemers. In aanvulling hierop gaan we de komende periode in nauwe samenwerking met alle stakeholders inventariseren wat extra nodig is om de verschillende ecosystemen in de stad te laten floreren, en hier vervolgens naar te handelen. Dat zal de basis zijn voor het creëren van nieuwe, duurzame banen. We richten ons hierbij met name op ecosystemen rond thema's die als maatschappelijke uitdagingen benoemd zijn, te weten:

- Circulaire economie: circulair fashion; regionale voedselstrategie, etc.
- Energie transitie: aardgasvrij; waterstof, opslag, etc.
- Schone mobiliteit: elektrisch en deel vervoer; MAAS; stadlogistiek, etc.
- Gezondheid: gezonder leven; data; vergrijzing, etc.
- Veilige en eerlijke digitale stad.

De inbreng van binnen- en buitenlandse bedrijven in deze maatschappelijke uitdagingen is van cruciaal belang bij het laten floreren van de ecosystemen. Buitenlandse bedrijven brengen innovaties, denkkracht en middelen mee die lokale en regionale bedrijven (en daarmee het ecosysteem) helpen en de werkgelegenheid vergroten. Andersom hebben regionale bedrijven het buitenland nodig om echt door te breken. We weten dit uit ervaring: met Amsterdam International Business (AIB) zet de gemeente al jaren in op de noodzakelijke internationale verbondenheid. Dit gebeurt door:

- Acquisitie: het aantrekken van buitenlandse bedrijven en accountmanagement op aanwezige buitenlandse bedrijven.
- Trade&innovate; het ondersteunen van bedrijven uit de MRA bij de internationale ambities.
- IN Amsterdam; het ondersteunen van internationale kenniswerkers die noodzakelijk zijn voor de groei in de MRA.

In recente jaren leverde dat de komst van gemiddeld 150 internationale bedrijven per jaar op, die meer dan 3000 arbeidsplaatsen per jaar creëerden. Ook werden jaarlijks tientallen bedrijven geholpen om in het buitenland actief te zijn. En zijn in 2019 zo'n 17.500 internationals, partners en kinderen ondersteund door IN Amsterdam bij hun vestiging in Nederland. Al deze inzet levert extra economische groei op, vooral door de creatie van kennisintensieve werkgelegenheid.

Kennisintensieve werkgelegenheid brengt naast economische groei ook betere economische robuustheid voort in tijden van recessie. Daarnaast kan iedere nieuwe hooggekwalificeerde baan in de technologie een katalysator zijn voor maximaal vier⁶ nieuwe niet-gerelateerde banen, zowel laaggeschoold als middelbaar geschoold. En door te investeren in innovatief ondernemerschap kan Amsterdam haar ondernemers, van startups, MKB-ers tot snelgroeiende bedrijven, helpen concurrerend te blijven en kan de MRA voorop lopen in de ontwikkeling van nieuwe technologieën.

Hoe?

Het aanjagen van vernieuwing in duurzame groeisectoren vindt plaats langs drie lijnen:

- Versterken van innovatieve ecosystemen.
- Investeren in duurzame groeimarkten.
- Hulp bij verduurzamen.

€ 1.2 miljoen voor het versterken van innovatieve ecosystemen

Amsterdam zet met AIB, Amsterdam Smart City en de programma's Startup Amsterdam, Smart Mobility, Innovatieagenda Klimaat & Energie, Circulair innovatie- en uitvoeringsprogramma, Agenda Digitale stad en Life Sciences&Health volop in op het faciliteren en ondersteunen van de verschillende ecosystemen die zich richten op het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. Deze ecosystemen bestaan uit binnen- en buitenlandse bedrijven (waaronder startups en scale-ups, maar ook MKB en corporates), kennisinstellingen en overheidsinstellingen. De gemeente is faciliterend, waardoor stakeholders (a) zicht op en toegang krijgen tot andere partners in het ecosysteem en (b) antwoorden en hulp krijgen bij hun uitdagingen, zoals het vinden van nieuwe markten, talent en kapitaal. Daarnaast gaan we bedrijven pro-actief ondersteunen bij hun zoektocht naar innovatie(s) of juist bij het vermarkten van hun innovatieve idee of product. Dit geheel zal innovaties versnellen en daarmee economische groei bevorderen.

Om de verschillende ecosystemen te versterken zet AIB strategische acquisitie in. Dat betekent dat zij heel gericht kijkt welke internationale bedrijven kunnen bijdragen aan eerdergenoemde maatschappelijke uitdagingen, en deze in contact laat komen met de stakeholders uit onze ecosystemen. Doel hierbij is om bedrijven aan te trekken die met innovaties onze stad en regio versterken en gericht zijn op

⁵ Zie onder andere: <https://www.topsectoren.nl/missiesvoordetoekomst>, <https://www.rathenau.nl/en/knowledge-ecosystems/mission-driven-innovation-policy-what-how-why>, https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/missions-horizon-europe_en

⁶ <https://www.kennisbanksocialeinnovatie.nl/kennis/oeso-rapport-over-innovatiebeleid-nederland-2014/>

de creatie van diverse duurzame banen voor de arbeidsmarkt in Amsterdam. AIB werkt hiervoor samen met de regio.

€ 4.4 miljoen om te investeren in duurzame groeimarkten

Het instrumentarium wordt aangevuld met financiële middelen: aanjaagbudget. Hiermee gaan we actief in gesprek met stakeholders die duurzame banen en innovaties op onze maatschappelijke uitdagingen kunnen bieden, aansluitend op onze innovatieagenda en programma's.

€ 0.8 miljoen voor hulp bij verduurzamen

Het is van belang te blijven investeren in duurzaamheid langs de ingezette lijnen van de bestaande duurzaamheidsprogramma's binnen de Routekaart Klimaatneutraal: Verduurzaming zakelijke markt en Haven&Industrie. Tegelijkertijd zet het college in op duurzaam herstel door op specifieke terreinen, gebundeld in een duurzaam-herstelpakket, investeringen te versnellen. Dit geeft een economische impuls, leidt tot werkgelegenheid en resulteert in een diverse economie. Het doel van deze lijn is het ontlokken van extra investeringen die leiden tot een multiplier effect. De investeringen komen daarmee ten goede van het MKB. Eén van de grootste drempels voor MKB'ers om over te gaan tot een investering is het gebrek aan financiële middelen. De coronacrisis heeft dit alleen maar versterkt. De programma's zullen zich daardoor steeds meer richten op financiële ondersteuningsmogelijkheden om over te gaan tot verduurzaming.

Het programma Verduurzaming zakelijke markt richt zich op het verduurzamen van alle bedrijfseconomische activiteiten in de commerciële dienstverlening, zoals horeca en groot- en detailhandel. Het programma heeft als doel het creëren van een (groter) draagvlak voor verduurzaming bij bedrijven (ondernemers), waarmee bedrijven worden geactiveerd om te investeren in energiebesparende/duurzame maatregelen.

Het programma Haven&Industrie richt zich op de energietransitie in de haven. Binnen enkele decennia moeten industrie en havens volledig omschakelen naar duurzame vormen van energie. De inzet is om gezamenlijk met het havenbedrijf succesvolle duurzame pilots op te schalen tot industrieel niveau en de juiste startups en pilot installaties aan te trekken, om zo de Amsterdamse haven te positioneren als duurzame hub, werkgelegenheid te stimuleren en te voorkomen dat veelbelovende duurzame bedrijven het havengebied verlaten.

Uitgelicht

Aanvulling SESA subsidie (uit transitiemiddelen)

Het bestaande SESA-instrumentarium wordt aangevuld met financiële middelen. Hiervoor wordt een verbijzonderde Covid-paragraaf ontwikkeld waardoor het voor stakeholders makkelijker wordt aanspraak te maken op deze subsidie.

Beschikbaar stellen van aanjaaggeld (uit transitiemiddelen)

Geld om toegang tot meer geld te krijgen. Het is meer dan ooit nodig om vernieuwende ideeën en projecten te combineren en optimaliseren, en meer samen te werken om tot projecten met impact voor de economie te komen. Het MKB heeft de tijd en middelen vaak niet om deel te nemen aan projecten, een businessplan te schrijven of partners te zoeken. Daar gaan we ondersteuning bij bieden door professionalisering van projecten, en advies over funding strategies en de inzet van Amsterdamse (MRA) consortia van bedrijven, wetenschappers en maatschappelijke partners als cofinanciering voor nationale en internationale stimuleringsfondsen, zoals ReactEU.

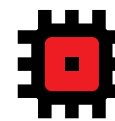
Hulp bij verduurzamen (uit transitiemiddelen)

Het is van belang te blijven investeren in duurzaamheid langs de ingezette lijnen van de bestaande duurzaamheidsprogramma's binnen de Routekaart Klimaatneutraal: Verduurzaming zakelijke markt en Haven&Industrie. Het doel is het ontlokken van extra investeringen die leiden tot een multiplier effect. De investeringen komen daarmee ten goede van het MKB.

In ontwikkeling: Labruimte versnellingsfonds (onder voorbehoud van subsidietoekenning)

Er is op dit moment zeer beperkt lab-en onderzoekruimte beschikbaar voor onderzoekers en innovatieve bedrijven in de healthsector. Hierdoor hebben al verschillende bedrijven besloten om zich niet in Amsterdam te vestigen of zich te heroriënteren op andere landen. Met het opzetten van een fonds kunnen we de risico's van de ontwikkelaar/belegger, die gepaard gaan met het 'op voorraad' ontwikkelen van labruimte, zoveel mogelijk beperken. De ontwikkelaar krijgt uit het fonds de garantie dat als er in de eerste jaren van de ontwikkeling leegstand is, een deel van de de kosten gedekt worden uit het fonds. Het uitgangspunt is om de komende 4 jaar jaarlijks 10.000 m² labruimte in ontwikkeling te laten brengen door marktpartijen. Dit zijn ontwikkelaars, beleggers en/of eindgebruikers.

In ontwikkeling: Quantumhub (onder voorbehoud van subsidietoekenning)

Samen met partners als de Universiteit van Amsterdam, Centrum voor Wiskunde & Informatica, QuSoft en andere publieke en private stakeholders, heeft de gemeente Amsterdam de ambitie om op het Amsterdam Science Park een Quantum-hub te ontwikkelen. Dit fysieke centrum moet kennisoverdracht, publiek-private samenwerking en talentontwikkeling bevorderen, terwijl het gelijktijdig private investeringen in quantumsoftware en -toepassingen aantrekt, waarmee Amsterdam zich van een koppositie binnen deze wereldwijde groeimarkt verzekert.

In ontwikkeling: Valorisatiegebouw in het kenniskwartier op de Zuidas (onder voorbehoud van subsidieverstreking uit structuurmiddelen)

We stimuleren de (ruimtelijke) ontwikkeling van Amsterdamse kennisparken, omdat kennisintensieve werkgelegenheid niet alleen meer economische groei brengt, maar vooral ook betere economische robuustheid. In dit kader zijn we in vergevorderde gesprekken over het realiseren van een nieuw te ontwikkelen valorisatiegebouw gericht op academisch ondernemerschap in het kenniskwartier op de Zuidas.

5 Financiering

5.1 Beschikbare middelen

De gemeente heeft op dit moment € 21 miljoen rechtstreeks beschikbaar voor investeringen in de economische structuur van de stad. Dit betreft:

- Transitie naar diverse economie ('transitiemiddelen', nieuw budget) € 10 miljoen
- Economische structuur- en arbeidsmarktversterking ('structuurmiddelen', bestaand budget) € 11 miljoen

In het kader van dit economisch herstel- en investeringsplan kan de gemeente verder gebruik maken van diverse aanvullende landelijke en Europese budgetten die in reactie op de COVID-crisis zijn vrijgemaakt. Zo is bijvoorbeeld via EFRO-financieringslijn (in de vorm van REACT EU) voor de stad Amsterdam € 7 miljoen extra beschikbaar gekomen voor 'groene' en/of 'digitale' investeringen die bijdragen aan economisch herstel. Overigens is via REACT EU ook nog eens (afgerond) € 8,5 miljoen bestemd voor regionale/MRA aanvragen. Hier kunnen Amsterdamse aanvragen mogelijk ook mee worden gefinancierd, zij het niet uitsluitend. Ook deze middelen zullen aangesproken worden bij de nadere invulling van de nu voorliggende herstel- en investeringsagenda.

Daarnaast wordt samen met publieke, private en maatschappelijke partners in de MRA gewerkt aan de ontwikkeling van de regionale investeringsagenda waarmee we aanspraak willen maken op de middelen uit het Nationaal Groeifonds en aanvullende Europese fondsen.

Tevens werken we hard aan de oprichting van een regionaal investeringsvehikel en zijn we in gesprek met MRA-partners, de provincie Noord-Holland en het ministerie van EZK om van dit vehikel (Invest MRA) een Regionale Ontwikkelmaatschappij te maken. Hiermee krijgt het financieringslandschap in de regio een belangrijk publiek (bedrijfs- en innovatie-) financieringsinstrument erbij. De gemeente Amsterdam heeft voor deze ontwikkeling € 40 miljoen ter beschikking gesteld. Dat bedrag is in eerste instantie bedoeld om te investeren in de energietransitie en circulaire economie. Belangrijk doel is om hiermee als regio private en publieke investeringskracht te bundelen en daarmee te werken aan economisch herstel en groei van werkgelegenheid.

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)/Invest-MRA

Als alle lichten begin 2021 op groen staan, is Invest-MRA doorontwikkeld naar een ROM dat twee dingen gaat doen: (1) het ondersteunen van bedrijven in de MRA en Noord-Holland Noord om consortia te vormen en nieuwe technologieën te ontwikkelen tot een haalbaar businessplan (business development) en (2) het investeren in kansrijke technologieën die niet voldoende middelen uit alleen de markt kunnen halen (ROM/Invest-MRA fonds). De doelstelling van beide elementen gezamenlijk is om bij te dragen aan het realiseren van maatschappelijke transitieopgaven op

energie en circulariteit. Het fonds is een investeringsfonds, er is dus geen sprake van subsidie. Het fonds neemt deel en investeert in bedrijven en consortia van bedrijven die cruciaal zijn voor de maatschappelijke opgaven waar we in de regio voor staan. De omvang van het fonds bedraagt initieel € 100 miljoen. Het fonds is revolverend. Met het Ministerie EZK zijn Amsterdam en Noord-Holland in gesprek over de reikwijdte van het fonds en de activiteiten die onder de ROM kunnen vallen.

REACT EU

Als onderdeel van het economisch herstellepakket hebben de Europese regeringsleiders een akkoord bereikt waarmee extra middelen beschikbaar worden gesteld die aan het huidige programma Kansen voor West 2014 – 2020 worden toegevoegd. Het gaat voor Amsterdam/MRA om een injectie van ongeveer € 15,5 miljoen in 2021. Het bedrag voor 2022 wordt in de loop van 2021 bekend. De middelen moeten vóór eind 2023 via projecten zijn besteed.

Bij ReactEU gaat het om 'Investerings in de transitie naar een groene-digitale economie'. Dan valt te denken aan het doorontwikkelen van concepten die nu vanwege corona dreigen stil te vallen. De nadruk ligt

dus niet op innovatie, en ook niet op het landelijk breed grootschalig opschalen. Binnen het budget van de gemeente Amsterdam komen ook projecten in aanmerking die de mismatch op de arbeidsmarkt aanpakken in sectoren die door de crisis zijn getroffen, mits deze gericht zijn op vergroening of digitalisering.

Begin 2021 zullen de eerste openstellingen voor ReactEU worden gepubliceerd. Amsterdam zal hierin, waar mogelijk, samen optrekken met de provincie Noord-Holland. Aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst, waarbij de datum van de volledige aanvraag bepalend is.

5.2 Inzet van extra transitiemiddelen ten behoeve van een diverse economie

Voor de transitie naar een diverse economie is door de coalitiepartijen in Amsterdam € 10 miljoen extra vrijgemaakt om te investeren in de economische structuur van de stad. Hieronder staat het voorstel voor de inzet van deze middelen.

Voorzet voor inzet extra transitiemiddelen		
	Omschrijving	Investering (bedragen *1 miljoen)
I. Versterken economische veerkracht	Aantrekkelijke winkelgebieden	0,9
	Herontwikkelen duurzame bezoekerseconomie	2,5
	Initiatieven gericht op verantwoorde heropening	0,2
Subtotaal		3,6
II. Ontwikkelen en aanjagen van duurzame groeimarkten en transities	Faciliteren groeisectoren	1,2
	Faciliteren in duurzame groeimarkten: aanjaagbudget	1,0
	Aanvullen SESA middelen met Covid paraaf	3,4
	Hulp bij verduurzamen	0,8
Subtotaal		6,4
Totaal		10,0

